

İcmal Məqalə

Bir yaşa qədər uşaqların antropometrik göstəricilərinin dinamikası

Qarayeva S.Z.¹, Nəsirova S.R.², Ağayeva G.T.¹, Cəfərova S.S.¹

¹ Azərbaycan Tibb Universiteti. I uşaq xəstəlikləri kafedrası.

² K.Y.Fərəcova adına Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutu.

Nəşr tarixi: avqust 2018

***Addresses for Correspondence :** Prof.Balakishi Hüseynov, 41, S.Vurgun street, Baku, AZ1022, Azerbaijan Medical University, Department of Human Anatomy, Email: medun91@mail.ru

Açar sözlər : körpələr, antropometrik göstəricilər, boy, çəki.

Sağlamlıq vəziyyətinin kompleks qiymətləndirilməsi zamanı fiziki inkişaf mühüm obyektiv meyardır, aparılan müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin effektivliyinin göstəricisidir. Bu səbəblə biz südəmər dövrdə uşaqların fiziki inkişafın dinamikasını öyrənmişdik. Fiziki inkişafın qiymətləndirilməsi aşağıdakı antropometrik göstəricilər üzrə aparılmışdır: bədən çəkisi və uzunluğu, baş dairəsi, döş qəfəsinin dairəsi.

Müşahidəmiz altında normal antropometrik göstəricilərə malik vaxtında doğulan 120 uşaq olmuşdur. Fiziki inkişafı qiymətləndirdikdə ÜST tərəfindən təklif edilmiş yaş-cins normativlərindən («Uşaqların boy standartları», 2007) istifadə edilmişdir. Antropometriya müayinə olunan uşaqlarda doğulduqdan 1 yaşa qədər aparılmışdır, ölçmələr arasında interval 3 ay təşkil etmişdir. Uşaqların hamısı yaş intervalları üzrə qruplaşdırılmışdır: yenidoğulmuşlar, 1 aylıq, 2 aylıq, 6 aylıq, 9 aylıq, 12 aylıq. Doğularkən oğlanların bədən çəkisi, orta hesabla, $3,29 \pm 0,04$ kq, bədən uzunluğu $51,5 \pm 0,2$ sm, baş dairəsi $33,9 \pm 0,2$ sm, döş qəfəsinin dairəsi $34,7 \pm 0,2$ sm təşkil edir, qızlarda isə müvafiq olaraq $3,20 \pm 0,04$ kq, $50,6 \pm 0,2$ sm, $33,6 \pm 0,3$ sm, $34,3 \pm 0,2$ sm təşkil elədi. Uşaqların fiziki inkişafı həyatının birinci ilində (birinci ay istisna edilməklə) bədən çəkisinin və uzunluğunun artması tempi: bədən çəkilərini 3 aylığında 2 dəfə, 1 yaşında

– 3 dəfə artırır. Uşaqların bədən çəkisi və uzunluğu həyatının ilk yarımilində ikinci yarımilə nisbətən daha çox artır. Beləliklə, oğlanların 1 yaşında bədən çəkisi orta hesabla $10,17 \pm 0,06$ kq, bədən uzunluğu – $75,9 \pm 0,3$ sm, baş dairəsi – $47,7 \pm 0,2$ sm və döş qəfəsinin dairəsi – $49,8 \pm 0,1$ sm-ə bərabərdir. 1 yaşda qızların orta bədən çəkisi $10,2 \pm 0,09$ kq, bədən uzunluğu – $74,0 \pm 0,4$ sm, baş dairəsi – $47,6 \pm 0,2$ sm, döş qəfəsinin dairəsi – $49,0 \pm 0,2$ sm olmuşdur.

Beləliklə, vaxtında doğulan oğlan və qızların 1 yaşa qədər antropometrik göstəricilərinin dinamikasının təhlili böyümə tempinin cinslər üzrə spesifikliyini təyin etməyə imkan vermişdir. Bu uşaqlarda böyümənin sürəti fiziki inkişafın qanunauyğunluqlarına tabe olur.

Maliyyə mənbəyi : yoxdur.

Maraqların toqquşması : yoxdur.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Chhabra, B, Boora, P and Khetrapaul. 2003. Nutritional status of preschool children of Rewari district of Haryana. Journal of Family Ecology. 5, 70-73.
2. Datta Banik, N.D., Krishan, R., Mane, S.I.S., Raj, L and Taskar, A.D. 1970. A longitudinal study of physical growth of children from birth to five years of

- age in Delhi. Indian Journal of Medical Research. 58, 135-142.
3. Dixon, K.A and Welster, B. (1995). Physical growth during childhood. Journal of Personality and Social Change.
 4. Ghai, O.P and Sindhu, R.K. 1968. Study of physical growth of Indian children. Indian Journal of Pediatrics. 35(241): 91-108.
 5. Kiran, K. Bains and Mann, S.K. (1992). Relationship of energy and protein consumption to anthropometry of preschool children belonging to low socio economic group. Journal of Research Punjab Agricultural University. 29, 551-556.
 6. Mishra, M. and Gupta, M. 1978. Growth pattern of preschool children in New Bhopal area. Indian Psychological Abstract. 75, 176-178.
 7. Montagu, (1962). Semi-longitudinal growth assessment of children in different socioeconomic groups. Manual of Child Psychology Ed. Mussen., Wiley, New York.
 8. Nagamani, T. S. and Radhakrishna, O. R. 2003. Developmental norms of rural children: A longitudinal study. Praachi Journal of PsychoCultural Dimensions. 19, 12-18.
 9. Tanner, J.M. 1978. Fetus into man: physical growth from conception to maturity. Harvarad University Press. Cambridge, Masachustetts.
 10. Yusuf, M.E. (2000). Nutritional status of preschoolchildren in northwest Ethiopia. East AfricanMedical Journal. 77, 425-427.